

Piše: Erik Valenčič

Petnajstminutna tišina ljubljanskih študentov **AGRFT** v spomin na žrtve nesreče v Novem Sadu / Foto: Borut Krajnc

Nerodna reč

Izraelska vlada je predlagala odprtje drugega častnega konzulata v Sloveniji. Po navedbah virov iz diplomatskih krogov, ki so jih prenesli mediji, pomeni izraelski predlog »nekoliko nerodno« reč za vlado, predvsem pa za Socialne demokrate, ki vodijo ministrstvo za zunanje zadeve (MZZ), saj si želi Izrael za drugega častnega konzula finančnika Zorana Lična, ki je bil kandidat SD na zadnjih državnoborskih volitvah. Poimenujmo to, kar je v resnici: provokacija. Kot prvo, Izrael vodi dolgotrajno in konsistentno politiko vnašanja razdora v vrste svojih nasprotnikov; tako je desetletja sabotiral kritične glasove znotraj demokratske stranke v ZDA, dokler njena politika glede Izraela in Palestine ni postala praktično identična kot politika republikanske stranke. Po drugi strani se Izrael posmehljivo maščuje Sloveniji zaradi podpore Palestini tako, da izkorišča njeno neodločno politiko. Kljub priznanju Palestine Slovenija ni uvedla nikakršnih sankcij zoper Izrael zaradi zasedbe palestinskih ozemelj, etničnega čiščenja in genocida. Medtem ko MZZ odloča, kaj storiti v zvezi z izraelskim predlogom za drugega častnega konzula, je zares nerodna reč ta, da Slovenija sploh še vzdržuje diplomatske odnose z Izraelom.

Dokler bo šlo

Ministrica za pravosodje Andreja Katič zagotavlja, da bo v kratkem sprejel zakon o zaščiti pred SLAPP

Pohod društva Vilijem Julijan za ozaveščanje o redkih boleznih in problematiki dostopnosti genskih zdravil v Ljubljani / Foto: Borut Krajnc

tožbami; to so neutemeljene tožbe, katerih namen je utišanje kritičnih glasov in omejevanje udeležbe civilne družbe pri vprašanjih javnega interesa. Zaradi skorajšnjega sprejetja zakona je še toliko bolj zavržno, da SLAPP tožbe vlaga sama država prek javnih institucij. Tak je primer **Univerzitetne** psihiatrične klinike (UPK) Ljubljana pod vodstvom direktorja Bojana Zalarja, ki je vložila šest odškodninskih tožb zoper spletni medij N1 Slovenija zaradi poročanja o nasilju in drugih nepravilnostih na UPK. Katičeva in ministrica za zdravje Valentina Prevolnik Rupel opozarjata na nesprejemljivost tega, da se javni denar namenja za vlaganje SLAPP tožb, češ da se sedanja vlada že od začetka mandata zavzema za svobodo medijev v državi.

En velik, prazen nič

Sedmega marca lani je državni zbor z dvotretjinsko večino potrdil novo velo zakona o varstvu okolja, ki določa strožjo regulacijo in nadzor nad izpusti iz naprav za sosežig, kakršno imajo v cementarni Salonit Anhovo, preimenovani v Alpacem Cement. To je bila velika zmaga civilne družbe, ki je sprožila postopek sprejetja novele zakona v parlamentu s 5000 overjenimi podpisi volivk in volivcev v okviru kampanje *Naj Anhovo zadih!* pod vodstvom društva Eko Anhovo in dolina Soče ter Inštituta 8. marec. Od takrat mineva eno leto in zgodilo se ni nič. Vlada bi morala v šestih mesecih od objave spremembe zakona v uradnem listu, to je bilo 7. aprila lani, sprejeti uredbo, ki bi določala podrobnejše

pogoje obratovanja naprav za sosežig, a tega do danes ni storila. Ob tem je treba upoštevati, da sama sprememba zakona predvideva tudi štiriletno prehodno obdobje, preden bi sploh začela veljati. Anhovo še dolgo časa ne bo zadihalo.

Profit nad ljudmi

Zanimivo je, kako trivialne zadeve hitro pritegnejo pozornost, za kolektivnim hrptom javnosti pa se odvijajo veliko usodnejše reči. Veliko zanimanja je te dni sprožila napoved RTVS, da bo odslej zavezancem prispevka dvakrat na leto poslala šest položnic, ki jih bodo še naprej plačevali vsak mesec. Medtem pa praktično nič pozornosti ni bilo namenjene Uredbi o podrobnejših pogojih za ugotavljanje izjem pri doseganju okoljskih ciljev zaradi

novih fizičnih sprememb ali novih dejavnosti trajnostnega razvoja, ki jo trenutno pripravljajo na ministrstvu za naravne vire in prostor. Uredba dovoljuje izjeme pri ciljnih varstva voda, če gre za »trajnostni razvoj« ali »javni interes«, pri čemer bosta po novem javni interes določala zakonodajalec ali investitor. Po navajanju Pravnega centra za varstvo človekovih pravic in okolja (PiC) »v celotnem postopku določitve izjeme ni predvidena interdisciplinarna ali javna razprava o ugotavljanju javnega interesa in koristi, prav tako je odsotna definicija javnega interesa«. Uredba še določa kriterij ustvarjanja prihodka kot razloga za določitev izjeme, kar »v praksi pomeni, da ne glede na to, ali bodo objekti oziroma posegi v vodo povsem zasebni ali javni, če bodo ustvarjali dovolj visok dobiček, bodo prevladali nad varstvom voda«, navaja PiC.

Bipolarna motnja

Vlada po eni strani briše vključevanje javnosti v postopke posegov v okolje in naravo, po drugi pa objavlja javni razpis za zbiranje predlogov za kandidate za nagrado Rada Smerduga. To je državna nagrada, ki se podeljuje za izjemne dosežke, ki pomembno prispevajo k razvoju stroke na področju ohranjanja narave in k ohranjanju narave. Namen omenjene nagrade je po navajanju vlade oziroma ministrstva za naravne vire in prostor »opozoriti na dosežke posameznikov na področju ohranjanja narave, povečati njihovo prepoznavnost in okrepiti vedenje o dolgoročnem pomenu, ki ga imajo«.